

Heer, Gij weet dat ik U bemin

Joh 21, 15-19

Wij bevinden ons aan het meer van Tiberias. Vaak is het meer in de Bijbel een bron van ongerustheid want het symboliseert de verzamelaars van de krachten van het kwaad die de mens bedreigen. Hier schijnt het vreedzaam te zijn. Wij zijn in het raam van de verrijzenis en toch heeft die deze nacht niets aan de vissers gegeven.

Zij zijn met zijn zevenen, teruggekomen in Galilea, waar Jezus met hen afgesproken heeft en onder de leiding van Petrus gaan zij vissen, alleen maar om met hun vroegere gewoonten terug aan te knopen. Kan men aan de rand van het meer gaan zonder te gaan vissen? Maar zij weten het ook in hun hart: dáár is het, aan de oever van het meer dat Jezus hen geroepen heeft om hem te volgen en dat hij hun beloofd heeft dat zij vissers van mensen zouden worden.

Wat zal daar nu van terecht komen, nu Jezus door de dood gegaan is en hij reeds begonnen is te betuigen dat hij verrezen is, echt levend, maar op een andere wijze?

Het is in de vroege ochtend, symbool van nieuw leven... Jezus bevindt zich op de oever.

"Kindertjes, - wat voor een tederheid ten overstaan van de leerlingen die hem allen in de steek gelaten hebben, zij worden ertoe geroepen herboren te worden! - gij hebt geen vissen? Neen! Werp het net rechts, in de goede richting, in de richting van het heil en gij gaat vinden. Zonder iets te zeggen doen ze het en ze hebben zelfs de kracht niet meer om het net te trekken, zo vol het met vissen is.

Hebben zij vissen gevestigd of hebben zij hun zending vervuld, de mensen in groten getale van het kwaad te redden? De tekst kan zonder twijfel de dubbele betekenis hebben.

Wat er ook van weze, de geliefde leerling, herkent hem als eerste: "Het is de Heer" en Petrus duikt in het water om naar Hem toe te gaan. Petrus is reeds bekeerd, hij is niet bang voor de Heer, hij heeft bitter geweend en weet dat Hij hem vergeven heeft. Hij verlangt er alleen naar, met Hem te zijn, Hij is zijn Heer. De anderen volgen zo goed en zo kwaad als het gaat, met de boot en met het net.

Wat zien zij aan de oever van het meer? Jezus, heel eenvoudig, die het vuur reeds klaargemaakt heeft, vis geroosterd en brood gebracht. Wat voor een aangrijpend beeld van God! Wie mij ziet, ziet de Vader, had Jezus gezegd.

Maar Hij heeft de deelname van zijn leerlingen nodig, hij vraagt verse vis en Petrus neemt de moeite om het net op de vaste grond te trekken. Het is gevuld met 153 dikke vissen, het is te zeggen, van alle gekende soorten, symbool van alle tot het heil geroepen volkeren. En het net scheurt niet, symbool van de in de Kerk te bewaren eenheid.

"Komt ontbijten!" Jezus die het morgenontbijtje klaarmaakt... in onze ogen onverwachte bezigheid... zit de Verrezen niet aan de rechterhand van de Vader? Schijnbaar van uit het goddelijk oogpunt is dit helemaal niet tegenstrijdig!

Jezus komt, zegt de tekst, terwijl hij reeds daar was... dit werkwoord heeft een zeer sterke betekenis, wanneer hij komt, is het om in ons voordeel tussen te komen. En wat doet hij? Hij neemt het brood en geeft het hun, zonder ook iets te zeggen. Het gebaar spreekt genoeg voor zichzelf, het is dat van het Laatste Avondmaal. Hij geeft zichzelf... het is de relatie met Hem die telt, met of zonder erediens, zoals hier, in de grootste bescheidenheid.

Om de dialoog die gaat volgen en waarin de sleutelzin: "Heer, Gij weet dat ik U bemin" zich bevindt, goed te begrijpen, was het nodig een weinig bij de context te blijven stilstaan, zich voor te stellen waar, wanneer en hoe Jezus die gaat aansnijden.

Na het ontbijt neemt Jezus inderdaad het initiatief om Petrus een vraag te stellen. Hij noemt hem met zijn voornaam en verwijzend naar zijn vader, volgens de Joodse traditie.

Simon, zoon van Johannes, hebt ge mij meer lief dan dezen,? Zonderte aarzelen antwoordt Petrus: Ja, Heer, Gij weet dat ik U bemin! Min of meer dan de anderen, dat heeft geen zin meer. Hij heeft niet hetzelfde werkwoord gebruikt als in de vraag. Jezus had gevraagd: hebt ge mij van harte lief? (agapas me). Daar agape bij uitstek het werkwoord van de liefde is, en Johannes ertoe gaat, in zijn

epistel te zeggen: God is liefde. Petrus antwoordt: "Ja, Heer, Gij weet dat ik U van harte liefheb. (Philô se)

De tweede vraag en het antwoord zullen de zelfde werkwoorden gebruiken maar de vergelijking is niet meer nodig. Ja, Heer, Gij weet goed dat ik U bemin zoals een vriend zijn vriend bemint.

De derde maal vraagt Jezus: Simon, zoon van Johannes, hebt ge mij lief zoals een vriend zijn vriend liefheeft?

Petrus is erdoor ontroerd, geraakt, bedroefd zelfs, zegt de tekst, dat Jezus hem tot daar doorgrondt.

Hij herinnert zich toch wel aan zijn zwakheden na zijn getrouwheidsbetuigingen.

Het is niet zo dat Jezus hem zijn driedubbele verloochening wil verwijten en hem ertoe aanmanen, te zeggen: "Ik zal het niet meer doen!" Dat ligt niet in de handelwijze van Jezus. Hij is gekomen niet om te veroordelen maar om te redden.

Petrus is er zeker van, hij heeft zijn blik onmiddellijk na zijn schuld ontmoet.

Petrus antwoordt: Heer, Gij weet alles (vanuit een algemene kennis) Gij weet goed (omdat Gij het ervaren hebt) dat ik U liefheb. Het is ook niet dat Jezus zich tot op het peil van Petrus verlaagt om zich uiteindelijk tevreden te stellen met een hartelijke liefde. De philia is inderdaad een betuiging van liefde, een meer bijzondere wijze van iemand lief te hebben, zoals gezegd wordt dat Jezus zijn vriend Lazarus zover liefhad dat Hij zijn dood beweende.

Maar Jezus had een driedubbele bevestiging nodig, een driedubbele verbintenis, in het bijzijn van getuigen, opdat Hij Petrus een nieuwe zending zou kunnen toevertrouwen. Als visser zoals hij was, door belijdenis en zending, ertoe geroepen zijnde in volle zee de mensen te gaan zoeken om ze te redden, wordt Petrus er nu toe geroepen om herder te worden, herder van de lammeren, die de uit alle landen komende bekeerden vertegenwoordigen evenals de uit het volk van Israël komende schapen. Hij zal ze moeten voeden, hun een zeker en sterk dogmatisch onderricht evenals het ware brood van de eucharistie verzekeren. Hij zal ook de verantwoordelijkheid op zich moeten nemen om ze met gezag door de rechte wegen tot naar het heil te leiden.

Hij zal zorg moeten dragen voor de personen, ze bij hun naam kennen, ze in alle zekerheid uitlaten en terug naar binnen brengen, de steeds om hen te verslinden bereide wilde dieren bevechten. Zich met elkeen in het bijzonder naargelang zijn of haar noden bezighouden, de verlorene gaan zoeken, de verdwaalde terugbrengen, de gekwetste verzorgen, de zieke versterken en over de gezonde waken... het is te zeggen, op een voor het geheel en voor elkeen aangepaste wijze! (cfr Ez.34)

Kortom, zijn leven geven voor zijn schapen, opdat zij het leven in overvloed zouden hebben.

Wij begrijpen dat deze pastorale zending zeer uitgebreid is en dat al onze herders medewerkers nodig hebben om ze tot een goed einde te brengen. Er zijn allerhande soorten om pastorale uit te oefenen, steeds in gemeenschap met de gewijde herders: pastorale van de zieken, van de gevangenen, van de families, van de rouwenden, van de jongeren, van de kinderen, van de bedevaarders zoals in Beauraing!

Tot elkeen, hem bij zijn naam noemend, vraagt Jezus: Hebt ge Mij lief?

Zoals zich met zijn schapen, met zijn lammeren bezighouden, wetend dat zij Hem toebehoren, en niet aan ons, zonder in diepe gemeenschap te zijn met de goede, mooie, echte Herder? Hoe weten wat Hij voor elk van hen verlangt zonder in te treden in de intimiteit van zijn vriendschap?

Ja, Heer, Gij weet dat ik U bemin!